**Raadsvoorstel**

**Collegeverg. d.d.** : 5 maart 2024
**Registratiekenmerk** : 202380149
**Gemeentebladnr.** : 2024/15
**Afdeling opsteller** : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
**Bereikbaar onder** :
**Portefeuillehouder** : Jaimy van Dijk
**Raadsvergadering d.d.** : 16 april 2024
**Uiterlijke datum** : Uiterste datum 16 april 2024
Motivatie datum: Op grond van artikel 3.8 lid 1 sub d Wro dient binnen 12 weken na termijn van terinzagelegging te worden beslist op de vaststelling van het facetbestemmingsplan. Terinzagelegging van het ontwerp facetbestemmingsplan is op 30 januari 2024 geëindigd. Indien het facetbestemmingsplan op 16 april 2024 wordt vastgesteld, wordt aan dit wettelijk vereiste voldaan.

**Aan de raad,**

1. **Onderwerp**

Vaststelling facetbestemmingsplan aanpak plancapaciteit detailhandel

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

De gemeenten in Zuid-Limburg hebben allen eind 2017 de Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg (hierna: SVREZL) vastgesteld als kaderstellend beleid voor, onder meer, detailhandelsontwikkelingen. Eén van de speerpunten in het SVREZL-beleid is om de ongewenste planvoorraad buiten de winkelclusters stap-voor-stap terug te dringen, met als doel om daarmee – naar de toekomst toe – de regionale winkelstructuur te versterken als bronpunten van leefbaarheid, ondernemerschap en voorzieningen.

Het terugdringen van deze ongewenste planvoorraad kan alleen middels aanpassing van de vigerende bestemmingsplannen en beheersverordeningen. Omdat dit verschillende juridische instrumenten zijn, dienen ook ten aanzien van het onderwerp detailhandel een nieuw facetbestemmingsplan en een nieuwe facetbeheersverordening te worden opgesteld. Het instrument verschilt, maar qua inhoud en doel zijn beide stukken gelijk.

Ten aanzien van de facetbeheersverordening merken wij op dat deze een andere route volgt dan het facetbestemmingsplan. De facetbeheersverordening is op 12 december 2023 door uw raad vastgesteld. Omdat tegen deze beheersverordening geen beroep kan worden ingesteld, was deze na bekendmaking meteen onherroepelijk en is deze per 1 januari 2024, vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet, onderdeel geworden van het tijdelijk deel van het omgevingsplan van de gemeente Brunssum.

Op 14 november 2023 heeft het college besloten om in te stemmen met het ontwerp facetbestemmingsplan. Dit ontwerp is vervolgens bekend gemaakt en heeft van 19 december 2023 tot 30 januari 2024 ter inzage gelegen. Uw raad is hierover per raadsinformatiebrief geïnformeerd.

De volgende stap, is het vaststellen van het facetbestemmingsplan door uw raad.

In het navolgende gaan wij verder in op het facetbestemmingsplan.

Het voorliggende facetbestemmingsplan "Aanpak plancapaciteit detailhandel gemeente Brunssum" is een belangrijke stap die de Parkstadgemeenten gezamenlijk zetten in het terugdringen van de ongewenste planvoorraad buiten de winkelclusters. De gemeenten Landgraaf en Kerkrade doen niet mee aan dit project omdat in deze gemeenten bijna geen ongewenste planvoorraad aanwezig is die op grond van de SVREZL aan

de markt kan worden onttrokken. De planvoorraad die wel ongewenst is, is in eigendom van de gemeenten en zal niet meer voor detailhandel worden gebruikt.
Er is gekozen om deze stap op de bedrijventerreinen (bestemmingen 'bedrijf' en 'bedrijventerrein') te zetten omdat op die locaties beleidsmatig al geruime tijd kenbaar is dat detailhandel daar ongewenst is.

Het plan is een uitwerking van de SVREZL, het Uitvoeringsprogramma Retail (2019-2025) en de themalijn 'Voorzieningen (retail)' in de Regio Deal Parkstad Limburg. Het ontwerp is tot stand gekomen onder regie van de bestuurscommissies Economie & Toerisme en Ruimte & Mobiliteit van Stadsregio Parkstad Limburg en in samenwerking met de gemeenten.

Dit bestemmingsplan bestaat uit drie delen: een verbeelding, regels en een toelichting. De verbeelding (kaartbeeld) omvat alle locaties waar detailhandel op een ongewenste locatie gevestigd kan worden en waar nu een bestemmingsplan op van toepassing is. In de regels is het detailhandelsbeleid juridisch - planologisch verankerd. De verbeelding en regels vormen tezamen het bindende deel van het bestemmingsplan. In de toelichting worden onder andere de keuzes die in het bestemmingsplan worden gemaakt nader gemotiveerd en verantwoord. Het plan is in de basis voor iedere Parkstadgemeente gelijk, maar de verbeelding en de toelichting zijn uiteraard toegespitst op iedere afzonderlijke gemeente.

b. Huidige situatie/probleemstelling
Uw raad wordt gevraagd om het facetbestemmingsplannen vast te stellen, zodat in lijn met de andere Parkstadgemeenten, ongewenste planvoorraad voor wat betreft detailhandel kan worden verminderd.

**3. Gewenste situatie (WAT?**

a. Wat willen we bereiken?
Het vaststellen van het facetbestemmingsplan aanpak plancapaciteit detailhandel Brunssum.

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming (BBV nr. )

Op 24 mei 2022 (bbvnr. 202203625) heeft het college besloten om in te stemmen met het voorontwerpbestemmingsplan. Dit voorontwerp heeft ter inzage gelegen van 10 juni tot en met 22 juli 2022 en kon eenieder hierop via inspraak op reageren. Uw raad is hierover per raadsinformatiebrief geïnformeerd.
Op 14 november 2023 (bbvnr. 202345038) heeft het college ingestemd met het ontwerp facetbestemmingsplan. Dit plan heeft van 19 december 2023 tot 30 januari 2024 ter inzage gelegen met de mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze door eenieder. Uw raad is hierover per raadsinformatiebrief geïnformeerd.
Op 12 december 2023 (bbvnr. 202352177) heeft uw raad de facetbeheersverordening vastgesteld om dit onderwerp te regelen voor het gedeelte van het grondgebied van Brunssum waar beheersverordeningen op van toepassing zijn.

Nu leggen wij het facetbestemmingsplan ter vaststelling aan uw raad voor, zodat voor het gehele grondgebied van Brunssum dezelfde regels gaan gelden, dus ook voor de gebieden waar bestemmingsplannen op van toepassing zijn.

2. traject tot dusverre

Zie onder kopje "aanleiding" en hierboven onder 1 (eerdere besluitvorming)

3. rol/ bevoegdheden college van B en W

Het college heeft een adviserende rol in dit proces. De raad heeft op grond van art. 3.8 Wro de bevoegdheid om het facetbestemmingsplan vast te stellen.

4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)

SVREZL en artikel 3.8 Wro.

5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?
Ja. Het project binnen regionaal en Brunssums beleid: we creëren met dit bestemmingsplan een juridische grondslag voor de lijn die al eerder beleidsmatig is ingezet.

6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen
Er zijn geen financiële gevolgen: Parkstad betaalt de kosten die gemoeid zijn met deze procedure.

c. Argumenten en overwegingen

Facetbestemmingsplan
Het facetbestemmingsplan is in opdracht van de stadsregio opgesteld door BRO, in afstemming met een vertegenwoordiging van ambtenaren van de gemeenten en de programma's Economie en Ruimte van de stadsregio. Bij de totstandkoming van het eerdere voorontwerp is tevens juridisch advies ingewonnen bij Hekkelman Advocaten en is de inhoud afgestemd met de ambtelijke overleggen Economie en Ruimte.
Een facetbestemmingsplan, ook wel "paraplubestemmingsplan" genoemd, is een bestemmingsplan waarbij het op dat moment geldende bestemmingsplan na de herziening van kracht blijft. Bij dit soort plannen gaat het vaak om een kleine correctie van een bestemming of van een bepaling. Het kan ook gaan om een aspect waarbij meerdere bestemmingsplannen tegelijkertijd worden herzien. Ten aanzien van het onderwerp dat het facetbestemmingsplan nader regelt, komen de regels ten aanzien van dat onderwerp in de onderliggende bestemmingsplannen te vervallen of gaan gelden als een nadere aanvulling op de reeds vigerende planregels. Het onderhavige facetbestemmingsplan grijpt alleen in op de planologisch bestaande, maar nog niet benutte, detailhandelsmogelijkheden. Overige bestemmingen en gebruiksmogelijkheden blijven dan ook gehandhaafd. De onderliggende bestemmingsplannen blijven ook gewoon gelden, met dien verstande dat er voor de detailhandelsmogelijkheden een aanpassing in de regeling (gebruiksmogelijkheden) wordt gedaan.

Het bestemmingsplan "Aanpak plancapaciteit detailhandel gemeente Brunssum" heeft betrekking op de vigerende bestemmingsplannen, waarvan de gronden zijn aangeduid op de verbeelding bij dit plan. De verbeelding is opgenomen bij de zaak. Ter verduidelijking is een lijst met concrete locaties bij dit voorstel gevoegd.

Onder detailhandel wordt in dit facetbestemmingsplan verstaan:

*Het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of (af)leveren van goederen aan diegenen die deze goederen kopen voor gebruik en/of verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van beroeps- of bedrijfsactiviteiten.*

Het facetbestemmingsplan regelt dat de hierboven genoemde definitie van detailhandel in alle geldende bestemmingsplannen wordt overgenomen (artikel 3.1).

De concrete aanpassing van het gebruik wordt als volgt geregeld (artikel 3.2):

*Aan de bestemmingsplannen als bedoeld in artikel 1 worden de volgende bepalingen toegevoegd:*

a. *ter plaatse van de aanduiding "overige zone – detailhandel uitgesloten" is detailhandel uitgesloten;*
b. *het gebruik van de gronden en/of bouwwerken voor detailhandel binnen de aanduiding "overige zone detailhandel uitgesloten" is verboden.*
c. *In afwijking van het bepaalde onder a en b is toegestaan:*
    1. *Bestaand legaal gebruik*
    2. *Detailhandel in volumineuze goederen*

Daarnaast wordt er een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid opgenomen die het mogelijk maakt om ondergeschikte, productiegebonden detailhandel toe te staan. Deze afwijkingsbevoegdheid luidt als volgt (artikel 3.3):

*Aan de bestemmingsplannen als bedoeld in artikel 1 wordt de volgende bepaling toegevoegd:*
*Burgemeester en wethouders kunnen binnenplans afwijken voor het toestaan van ondergeschikte productiegebonden detailhandel, mits:*
*a. dit passend is in de structuur van het voorzieningenniveau;*
*b. de parkeerbalans in de directe omgeving niet onevenredig nadelig wordt beïnvloed of kan worden beïnvloed, en;*
*c. de belangen van derden niet onevenredig worden geschaad;*
*d. de productiegebonden detailhandel maximaal 10% van het vloeroppervlak per bedrijf bedraagt, tot een maximum van 100 m2 per bedrijf.*

Dienstenrichtlijn
Aangezien het facetbestemmingsplan de vestigingsmogelijkheden van detailhandel beperkt, dient volgens vaste Afdelingsrechtspraak beoordeeld te worden of voldaan wordt aan de vereisten van de Dienstenrichtlijn. De Dienstenrichtlijnonderbouwing, opgesteld door BRO, is te vinden als bijlage bij de toelichting van het facetbestemmingsplan.
Het doel van de Dienstenrichtlijn is dat dienstverleners in de Europese Unie zich onbelemmerd in een andere lidstaat kunnen vestigen of tijdelijk diensten kunnen verrichten. Daarin is bepaald dat vestigingsbeperkingen niet-discriminerend, noodzakelijk en evenredig moeten zijn.

- Discriminatieverbod: de eisen maken geen direct of indirect onderscheid naar nationaliteit of, voor vennootschappen, de plaats van hun statutaire zetel;
- Noodzakelijkheid: de eisen zijn gerechtvaardigd om een dwingende reden van algemeen belang;
- Evenredigheid: de eisen moeten geschikt zijn om het nagestreefde doel te bereiken; zij gaan niet verder dan nodig is om dat doel te bereiken en dat doel kan niet met andere, minder beperkende maatregelen worden bereikt. Dit evenredigheid vraagt om een onderbouwing met specifieke gegevens.

In het rapport wordt geconcludeerd dat het facetbestemmingsplan niet-discriminerend, noodzakelijk en evenredig is. Voor de volledigheid van de conclusie wordt verwezen naar paragraaf 1.2 (pagina's 4 en 5) van de Dienstenrichtlijnonderbouwing (als onderdeel van de toelichting behorende bij het facetbestemmingsplan).

Voorzienbaarheid
Het vastgestelde en bekendgemaakte beleid dat is vastgelegd in de Retailstructuurvisie, de SVREZL en het Uitvoeringsprogramma bevat geen concreet beleid om de detailhandelsfunctie in bepaalde gebieden of op bepaalde locaties weg te bestemmen. Voor zover het beleid aanzetten bevat voor daarop gericht beleid, zijn deze onvoldoende concreet. Op basis van het geldende beleid zal bij het wegbestemmen van de detailhandelsfunctie in bepaalde gebieden of op bepaalde locaties daarom geen voorzienbaarheid tegengeworpen kunnen worden.

Doordat er eerst een voorontwerp facetbestemmingsplan ter inzage heeft gelegen, is er vanaf de terinzagelegging concreet (op adresniveau) voorzienbaarheid gecreëerd. Zoals eerder aangegeven, heeft het voorontwerp facetbestemmingsplan van 10 juni tot en met 22 juli 2022 ter inzage gelegen. In Brunssum zijn geen reacties ontvangen.

Tussen de voorontwerpprocedures en de huidige fase hebben pandeigenaren daarnaast ook de mogelijkheid gehad om (alsnog) een concrete poging te ondernemen om de op dit moment niet-benutte detailhandelsmogelijkheden te realiseren. Dit is niet gebeurd. Het is op dit moment echter niet geheel uit te sluiten dat er een mogelijk risico op planschade is bij vaststelling van het facetbestemmingsplan. De gebruiksmogelijkheden van bestaande panden worden immers verminderd. Gelet op het feit dat er in Brunssum geen reacties zijn ingekomen in de voorontwerpprocedure en ontwerpprocedure en gelet op het feit dat er geen pandeigenaren zijn geweest die concreet gepoogd hebben om na de voorontwerpprocedure detailhandel te realiseren, achten wij de kans op (planschade)risico's klein.

Verbeelding

De verbeelding maakt onderdeel uit van het ontwerpfacetbestemmingsplan en geeft concreet aan op welke bestemmingen het plan betrekking heeft. Op de in deze verbeelding aangeduide locaties is momenteel dus sprake van een bestemming ‘bedrijf’ of ‘bedrijventerrein’ waarop planologische mogelijkheden voor detailhandel zijn. Deze detailhandelsmogelijkheden worden met dit facetbestemmingsplan uit de onderliggende bestemmingsplannen verwijderd.

Inspraak
Het voorontwerp facetbestemmingsplan heeft van 10 juni tot en met 22 juli 2022 ter inzage gelegen. Hierop zijn binnen de gemeente Brunssum geen reacties ingediend.

Ontwerp facetbestemmingsplan
Het ontwerp facetbestemmingsplan heeft van 19 december 2023 tot 30 januari 2024 ter inzage gelegen. Gedurende deze termijn heeft eenieder de gelegenheid gehad om een zienswijzen in te dienen tegen dit plan.

Hiervan is geen gebruik gemaakt. Omdat er ambtshalve ook geen redenen zijn om wijzigingen aan te brengen ten opzichte van het gepubliceerde ontwerpplan, adviseren wij uw raad het facetbestemmingsplan ongewijzigd vast te stellen.

Terinzagelegging en beroepsmogelijkheid
Het vastgestelde facetbestemmingsplan wordt na besluitvorming door uw raad op basis van de wet 6 weken ter inzage gelegd en bekendgemaakt op www.overheid.nl. Deze is tevens raadpleegbaar via ruimtelijkeplannen.nl en het Omgevingsloket via omgevingswet.overheid.nl (regels op de kaart). Gedurende deze termijn kan tegen het plan beroep worden ingesteld.

Omgevingswet
Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Onder de Omgevingswet kunnen geen (facet)bestemmingsplannen meer ter inzage worden gelegd, maar dient het omgevingsplan te worden gewijzigd. Dat is een andere procedure.
Als vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerpbestemmingsplan ter inzage is gelegd, dan blijft het oude recht van toepassing tot het bestemmingsplan van kracht is. Dit volgt uit artikel 4.6, lid 2, sub a, onder 1, van de Invoeringswet Omgevingswet. Dit is in dit dossier het geval.
Nadat uw raad het facetbestemmingsplan heeft vastgesteld en het van kracht is geworden, wordt ook dit facetbestemmingsplan, net als de eerdergenoemde facetbeheersverordening, onderdeel van het tijdelijke deel van het omgevingsplan.

Exploitatieplan
Artikel 6.12 Wro bepaalt dat de gemeenteraad een exploitatieplan dient vast te stellen voor gronden die zijn aangewezen voor een bouwplan, zoals genoemd in artikel 6.2.1 Besluit ruimtelijke ordening. Het gaat dan met name om het bouwen van woningen, (hoofd)gebouwen of uitbreidingen/verbouwingen daarvan.

In dit geval is geen sprake van een bouwplan, omdat het facetbestemmingsplan enkel onbenutte detailhandelcapaciteit wil verminderen. Wij stellen daarom voor om de gemeenteraad te laten besluiten om geen exploitatieplan te laten vaststellen.

d. Opties en keuze
Uw raad heeft de keuze om het facetbestemmingsplan niet vast te stellen, maar dat achten wij onwenselijk. Dit heeft namelijk tot gevolg dat we geen stappen kunnen maken in het verminderen van planologisch mogelijke maar feitelijk niet benutte detailhandelcapaciteit. De uitzonderingspositie, die we dan binnen Parkstad innemen, is niet wenselijk vanwege het mogelijk waterbed-effect. Daarnaast betekent het niet vervolgen van deze procedure dat er geen voorzienbaarheid wordt gecreëerd, hetgeen planschaderisico’s tot gevolg heeft. Ook dat is niet wenselijk.

Tot slot zou het niet vervolgen van de bestemmingsplanprocedure als consequentie hebben dat er een tweedeling binnen het grondgebied van de gemeente Brunssum qua regelgeving ontstaat. Voor het gedeelte van Brunssum waar bestemmingsplannen voor gelden wordt dan de plancapaciteit niet verminderd, terwijl voor het gedeelte van Brunssum waar beheersverordeningen voor gelden wel de plancapaciteit wordt verminderd, omdat de gemeenteraad de facetbeheersverordening in haar raadsvergadering van 12 december 2023 heeft vastgesteld.

4. **Bijlagen:**
   Regels en toelichting
   Verbeelding
   Lijst met adressen ter verduidelijking van de verbeelding

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

**Gemeentebladnr.** : 2024/15
**Afdeling** : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
**Registratiekenmerk** : 202380149

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2024/15;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 5 maart 2024, afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed;

In acht nemende dat per 1 januari 2024 de Omgevingswet in werking is getreden;

Gelet op het bepaalde in artikel 4.6, lid 2, sub a, onder 1, van de Invoeringswet Omgevingswet, op grond waarvan deze bestemmingsplanprocedure op grond van het “oude recht” zal worden afgehandeld;

Gelet op het bepaalde in artikel 3.8 Wet ruimtelijke ordening;

**Besluit:**

1. Het facetbestemmingsplan "Aanpak plancapaciteit detailhandel Brunssum", met de IMRO-codering NL.IMRO.0899.BP81011-VA01, ongewijzigd vast te stellen conform bijbehorende verbeelding, regels en toelichting;
2. Bovengenoemd facetbestemmingsplan, na besluitvorming, bekend te maken en ter inzage te leggen;
3. Geen exploitatieplan vast te stellen, gelet op de aard van het bestemmingsplan en het bepaalde in artikel 6.12 lid 1 Wro.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 16 april 2024

De Raad voornoemd,

Voorzitter Griffier